БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «НЕНАСИЛЬНИЦЬКІ КОМУНІКАЦІЇ»

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	вибірковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 10 год.
	Практичні – 10 год.
	Самостійна робота – 100 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна **«Ненасильницькі комунікації»** є вибірковою професійно-орієнтованою дисципліною, яка спрямована на формування у студентів глибоких знань про принципи та техніки ненасильницького спілкування за методом Маршалла Розенберга, розвиток емпатійних здібностей та практичних навичок конструктивної взаємодії у складних комунікативних ситуаціях.

Мета навчальної дисципліни **«Ненасильницькі комунікації»**: поглиблення знань і оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками у сфері ненасильницьких комунікацій, формування компетентностей для створення атмосфери взаєморозуміння, емпатії та конструктивного вирішення конфліктів у професійній та особистій взаємодії.

Основними **завданнями** є:

- вивчення філософських та психологічних основ ненасильницького спілкування;
- аналіз деструктивних патернів комунікації та їх альтернатив;
- освоєння чотирикрокової моделі ненасильницького спілкування;
- формування навичок емпатійного слухання та вираження потреб;
- розвиток умінь медіації та мирного врегулювання конфліктів;
- вивчення застосування ненасильницьких комунікацій у різних контекстах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати**:

філософські та психологічні основи ненасильницького спілкування;

деструктивні патерни комунікації, механізми їх виникнення та конструктивні альтернативи;

чотирикрокову модель ненасильницького спілкування — спостереження, почуття, потреби, прохання;

психологічні механізми емпатійного слухання та техніки вираження власних потреб без насильства;

принципи медіації та мирного врегулювання конфліктів на основі ненасильницьких підходів;

особливості застосування ненасильницьких комунікацій у різних контекстах.

уміти:

розпізнавати деструктивні комунікативні патерни у власній та чужій мові та свідомо замінювати їх конструктивними альтернативами;

застосовувати чотирикрокову модель ненасильницького спілкування у реальних комунікативних ситуаціях;

практикувати емпатійне слухання та створювати простір для вираження почуттів і потреб співрозмовника;

виражати власні спостереження, почуття, потреби та прохання чітко і без звинувачень;

застосовувати навички медіації для мирного врегулювання конфліктів у різних соціальних контекстах;

використовувати принципи ненасильницьких комунікацій у професійній діяльності психолога.

Під час вивченя навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

емпатія як практична навичка: розвиток здатності щиро розуміти почуття та потреби іншої людини без злиття, оцінювання чи порад; уміння створювати простір присутності, в якому співрозмовник відчуває себе почутим і прийнятим;

усвідомлена самовиразність: навички чіткого та чесного вираження власних переживань і потреб без маніпуляції та звинувачень; уміння говорити про складне відкрито, зберігаючи повагу до себе та іншого;

конфліктна стійкість і миробудівництво: здатність залишатися конструктивним у напружених комунікативних ситуаціях та не відповідати деструкцією на деструкцію; уміння шукати взаємовигідні рішення, спираючись на спільні потреби сторін;

особиста трансформація через рефлексію: готовність переглядати власні комунікативні звички та внутрішній критичний голос крізь призму ненасильницького підходу.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Філософія та принципи ненасильницького спілкування.

Тема 2. Чотирикрокова модель ненасильницького спілкування.

Тема 3. Емпатійне слухання та розуміння іншого.

Тема 4. Робота з гнівом, критикою та конфліктами.

Тема 5. Застосування ненасильницьких комунікацій у професійній практиці.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Волошенко М. О., Азаркіна О. В. Психологія професійного спілкування. Київ : Гельветика, 2021. 280 с.

2. Калька Н. М., Цивінська М. В., Зубач І. М. Детекція брехні у спілкуванні: соціально-психологічний аспект : навчально-методичний посібник. Київ : Освіта України, 2017. 120 с.

3. Кацавець Р. С. Психологія у професійному спілкуванні : навчальний посібник.

4. Київ : Алерта, 2025. 120 с.

5. Курова А.В. Психологія спілкування : навчально-методичний посібник. Одеса : Фенікс, 2020. 79 с.

6. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 224 с.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: https://dnpb.gov.ua
2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: https://lib.iitta.gov.ua
3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18
4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua
5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: https://binpo.com.ua